

Investigating the relationship between intelligence quotient and self-regulation in students at Birjand University of Medical Sciences

Saeid Ghiasi Nadooshan¹, Yahya Mohammadi^{2,3}, Hossein Akbari⁴, Mohammadreza Raeisoon^{3,5}

1. Department of Educational Sciences, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabatabaie University, Tehran, Iran
2. EDC, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran
3. Department of Educational Management, Faculty of Psychology & Humanities, Allameh Tabatabaie University, Tehran, Iran
4. Aja University of Medical Science
5. Department of Social Medicine, Faculty of Medicine, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran

Article Information

Article history:

Received: 2016/02/04
Accepted: 2016/04/04
Available online: 2016/07/30

EDCBMJ 2016; 9(1): 1-7

Corresponding author at: Dr. Mohammadreza Raeisoon

Department of Social Medicine,
Faculty of Medicine, Birjand
University of Medical Sciences,
Birjand, Iran.

Tel:
+98 915 5610130

Email:
raeisoon49@gmail.com

Abstract

Aims: Given the importance of IQ and self-monitoring in human behavior which has effects on the individual's life, this study investigated the relationship between IQ and students' self-regulation at Birjand University of Medical Sciences.

Methods: This study was a descriptive-analytic cross-sectional study. The Statistical population included all the students at Birjand University of Medical Sciences (n=2300). According to Cochran's Formula, the sample was calculated as 171 persons who were selected by random sampling method. R. B. Cattell (3rd scale) and Snyder's 25-item standard tests were used to assessing IQ and self-regulation, respectively. The validity of the self-regulatory questionnaire was approved by experts that its reliability was calculated by Cronbach's alpha as 85%. For data analysis, Pearson correlation test, ANOVA and independent T-test were used at a significance level ($p \leq 0.05$).

Results: From 171 participants, 91 individuals (53.2%) were women who aged 21.3 ± 2.7 years. The average scores of IQ and self-regulation were 106 ± 10.44 and 12.35 ± 3.20 respectively. IQ scores did not show significant correlation with self-regulation test results ($P > 0.641$). The high IQ score belonged to women ($P = 0.04$) while men's score of Self-regulatory was significantly higher than women ($P = 0.007$).

Conclusion: Teaching and learning of self-regulatory approach can enhance self-confidence among students during the externship, internship and theoretical classes, therefore they can improve their academic performance in future.

Key Words: IQ, self-regulation, students

Copyright © 2016 Education Strategies in Medical Sciences. All rights reserved.

How to cite this article:

Investigating the relationship between intelligence quotient and self-regulation in students at Birjand University of Medical Sciences. Educ Strategy Med Sci. 2016; 9 (1) :1-7

بررسی ارتباط میان بهره هوشی با خودنظارتی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

سعید غیائی ندوشن^۱، یحیی محمدی^۲، حسین اکبری^۳، محمدرضا رئیسون^۴

۱. گروه علوم تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
۲. مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران
۳. گروه مدیریت آموزش عالی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
۴. دانشگاه فرماندهی ستاد آجا، تهران، ایران
۵. گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران

چکیده

اطلاعات مقاله

اهداف: با عنایت به اهمیت بهره هوشی و خودنظارتی در رفتارهای انسان‌ها و تاثیراتی که بر زندگی افراد دارند، این مطالعه به بررسی ارتباط میان بهره هوشی با خودنظارتی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند پرداخته است.

روش‌ها: مطالعه حاضر یک مطالعه مقطعی از نوع توصیفی تحلیلی است. جامعه آماری تمام دانشجویان مشغول به تحصیل (۲۳۰۰ نفر) در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال ۱۳۹۴ می‌باشد. نمونه مورد بررسی بر اساس فرمول کوکران ۱۷۱ نفر برآورد و به روش نمونه‌گیری تصادفی- طبقه‌ای انتخاب شدند. جهت ارزیابی بهره هوشی از آزمون استاندارد آر بی کتل مقیاس سوم و جهت ارزیابی خود نظارتی از آزمون استاندارد ۲۵ سوالی Snyder استفاده شد. روایی پرسشنامه خودنظارتی به تأیید افراد صاحب نظر رسید و پایایی پرسشنامه خود نظارتی بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۸۵ بدست آمد. برای تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون، تحلیل واریانس و آزمون T مستقل در سطح معناداری ۰/۰۵ $P \leq$ استفاده شد.

یافته‌ها: از مجموع ۱۷۱ نفر شرکت کننده در مطالعه (۵۳/۲٪ و $n=91$) زن بودند. میانگین سن شرکت کنندگان در مطالعه $21/3 \pm 2/7$ سال بود. میانگین نمره ضریب هوشی و نمره خودنظارتی شرکت کنندگان در مطالعه به ترتیب برابر با $106 \pm 10/44$ و $12/35 \pm 3/20$ بدست آمد. بین نمره بهره هوشی با خود نظارتی، نتایج آزمون ارتباط معناداری را نشان نداد ($P > 0/041$). همچنین دختران به طور معناداری از ضریب هوش بالاتری برخوردار بودند ($P=0/04$). در این مطالعه نمره خود نظارتی مردان به صورت معناداری بالاتر از زنان بود ($P=0/007$).

نتیجه گیری: آموزش راهبرد خودنظارتی و یادگیری آن توسط دانشجویان باعث اعتماد به نفس بیشتر در جلسات کارآموزی، کارروزی و حتی در کلاس‌های نظری و در نتیجه پیشرفت بهتری در عملکرد تحصیلی خواهند داشت.

کلمات کلیدی: بهره هوشی؛ خودنظارتی؛ دانشجویان

تاریخچه مقاله

دریافت: ۱۳۹۴/۱۱/۰۵

پذیرش: ۱۳۹۵/۰۱/۱۶

انتشار آنلاین: ۱۳۹۵/۰۵/۰۷

EDCBMJ 1395; 9(2): 1-7

نویسنده مسئول:

دکتر محمدرضا رئیسون

گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران.

تلفن: ۰۹۱۵۵۶۱۰۱۳۰

پست الکترونیک:

raeison49@gmail.com

کپی‌رایت © حق چاپ، نشر و استفاده علمی از این مقاله برای دو ماهنامه علمی-پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی محفوظ است.

مقدمه

توانایی یادگیری، حل کردن مسئله و توانایی پرداختن به امور انتزاعی دانسته‌اند. عنصر اول یعنی توانایی یادگیری توسط بلوم (۱۹۶۸) و کارول راجرز (۱۹۳۶) به عنوان اصطلاح استعداد مشخص گردید و آن را به صورت مقدار زمانی که شخص یادگیرنده نیاز دارد تا مطلب یا مهارتی را کسب کند، تعریف کردند. عنصر دوم توانایی حل کردن مسائل، به صورت توانایی پرداختن به موقعیت‌های جدید، نه فقط دادن پاسخ‌های از قبل آموخته شده به موقعیت‌های آشنا مشخص شد و عنصر سوم را توانایی پرداختن به امور انتزاعی مفاهیم، اندیشه‌ها تا امور عینی تعریف کرده‌اند^[۱]. هوش به طور کلی به معنای توانایی درک و فهم عمومی،

یکی از عوامل مؤثر در موفقیت تحصیلی بهره هوشی می‌باشد. موضوع غالب در ایده‌های مربوط به بهره هوشی IQ این است که بهره هوشی، توانایی یا ظرفیت یادگیری حقایق و مفاهیم جدید را می‌سجد. محققین بر این باورند افرادی که از بهره هوشی بالاتری برخوردارند به علت دقت و قدرت تمرکز بیشتر و نیز فعال بودن حافظه کوتاه مدت نسبت به افراد عادی از لحاظ کمی و کیفی قدرت یادگیری بیشتری دارند^[۱]. در این راستا گنج و برلین (۱۹۹۲) سه عنصر هوش را، شامل

در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند بود. نمونه های مورد بررسی بر اساس فرمول کوکران ۱۷۱ نفر برآورد و به روش نمونه گیری تصادفی - طبقه‌ای انتخاب شدند. جهت بررسی بهره هوشی از آزمون بهره هوشی آر بی کتل مقیاس ۳ استفاده گردید. آزمون کتل در سه مقیاس طراحی شده است؛ مقیاس ۱ برای کودکان ۴ تا ۷ ساله، مقیاس ۲ برای افراد ۷ تا ۱۴ ساله و مقیاس ۳ برای افراد بالاتر از ۱۴ سال است. مقیاس ۱ این آزمون بر خلاف دو مقیاس دیگر تا حدی وابسته به فرهنگ است. هرکدام از مقیاس‌های ۲ و ۳ از دو فرم A و B تشکیل شده‌اند. این سه مقیاس، اندازه‌گیری عامل استعداد ذهنی عمومی (عامل G) را امکان‌پذیر می‌سازند. مقیاس ۳ هم شامل ۴ پاره تست به نام‌های سری‌ها، طبقه بندی، ماتریس‌ها و پاره تست شرایط است. این آزمون، اجازه می‌دهد تا توانایی استدلال، بر اساس درک آزمودنی از قوانین حاکم بر تصاویر هندسی ارزشیابی گردد.

از پرسشنامه استاندارد خودنظارتی مارک اشنايدر (۱۹۷۴) استفاده شد. اشنايدر همزمان با ارائه نظریه خودنظارتی یک مقیاس ۲۵ ماده‌ای برای سنجش خودنظارتی ارائه نمود. پاسخ دهی به این آزمون به صورت گزینه‌های درست و نادرست به منزله تأیید و عدم تأیید مضمون هر یک از ماده‌ها در مورد آزمودنی می‌باشد. اشنايدر فرض نموده است که مقیاس خودنظارتی در بر گیرنده ۵ مؤلفه می‌باشد که ساختار نظری خودنظارتی را تشکیل می‌دهند. این مؤلفه‌ها شامل، تمایل به برانزده بودن، توجه به داده‌های مقایسه‌ای، توانایی برای مهار و اصلاح ابزار خویشتن، استفاده از این توانایی در موقعیت‌های ویژه، دامنه ثبات و نوسان رفتارهای ابزار خویشتن فرد در موقعیت‌های گوناگون می‌باشند. این آزمون فقط یک نمره دارد که به عنوان نمره فرد در پوستار خودنظارتی در نظر گرفته می‌شود. نتایج آزمون توسط راهنمای پاسخ به سؤالات امتیاز دهی شده و برای هر امتیاز سطحی از خودنظارتی تعیین می‌شود. تقسیم بندی سطوح به صورت: نمره بین ۱ تا ۸ خود نظارتی کم، نمره ۹ تا ۱۴ خودنظارتی متوسط و نمره ۱۵ تا ۲۵ خودنظارتی بالا در نظر گرفته می‌شود.

روایایی محتوایی پرسشنامه‌ها توسط سه نفر از اعضا هیئت علمی صاحب نظر در زمینه بهداشت روان و روان شناسی تربیتی به تأیید رسید. پایایی پرسشنامه با استفاده از آزمون قبل و بعد به صورت مطالعه پایلوت بر روی ۲۰ نفر از دانشجویان برای پرسشنامه‌های ضریب هوشی و خودنظارتی به ترتیب به وسیله محاسبه آلفا کرونباخ برابر ۰/۸۵ و ۰/۸۹ مورد تأیید قرار گرفت. روایی و پایایی پرسشنامه آر بی کتل در مطالعات گذشته همچون مطالعه عبادی و همکاران (۱۵) به این صورت تعریف گردید که جهت تعیین روایی همگرا، همستگی بین نمره‌های آزمون هوش کتل و آزمون هوش ریون رنگی و استاندارد محاسبه شد که میزان آن به ترتیب ۰/۶۷ و ۰/۶۹ به دست آمد. این ضرایب در سطح ۰/۰۰۱ معنی دار بود. پایایی مقیاس ۲ نیز از دو روش آلفای کرونباخ و باز آزمایی به دست آمد، مقدار پایایی از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ و روش باز آزمایی ۰/۷۳ محاسبه گردید.

پس از جمع آوری داده‌ها و ورود آن‌ها به نرم افزار SPSS v21 از آزمون‌های آماری توصیفی (درصد، فراوانی، میانگین و انحراف معیار)

توانایی حل مسئله، استعداد یادگیری و توانایی سازگاری با موقعیت‌های دشوار و ... بیان می‌شود^[۳]. از جمله رایج‌ترین تعاریفی که در مورد هوش در متون علمی آمده است می‌توان به توانایی یادگیری، دید و نگرش باز به مسائل، نتیجه‌گیری سریع، تفکر انتزاعی، خلاقیت، تمرکز-حواس، توانایی درست قضاوت کردن و توانایی حل مسائل اشاره کرد که به صورت فراگیر از واژه هوشبهر استفاده می‌شود^[۴]. اگر چه مجموعه وسیعی از تحقیقات در حمایت از اینکه آزمون‌های هوش، پیش بینی کننده عملکرد تحصیلی هستند، وجود دارد^[۵،۶]. اما تحقیقات زیادی نیز وجود دارد که نشان می‌دهد، رابطه بین هوش و عملکرد تحصیلی معنی دار نیست^[۷،۸].

از طرفی خودنظارتی یک ویژگی شخصیتی است که به توانایی نظارت بر رفتار خود در روابط اجتماعی اشاره دارد این مفهوم شامل تطبیق رفتار و فرآیند تغییر رفتاری است که برای خود یا دیگران مفید نیست افرادی که خودنظارتی بالایی دارند آمادگی و حساسیت بالایی برای مواجهه با رخدادهای محیطی دارند. آنها به سادگی احساسات خود را تجزیه و تحلیل کرده و سعی می‌کنند رفتار مناسب با اهداف و شرایط خود بروز دهند، در مقابل افرادی که خودنظارتی پایین دارند ظرفیت کمی برای سازگار کردن رفتار خود با محیط دارند^[۹].

حوزه نظارتی یکی از راهبردهای خود مدیریتی است که در آن دانشجویان بر عملکردشان در مورد یک رفتار مشخص یا دسته‌ای از رفتارها نظارت نموده، و آنها را ثبت می‌کنند^[۱۰]. وقتی دانشجویان فعالیت‌های خودشان را ثبت می‌کنند، در یک موقعیت بهتری برای ارزیابی اهدافشان قرار می‌گیرند. احتمالاً هدف‌های جدید را انتخاب کرده و رفتارشان را تغییر می‌دهند و این راهبرد به نوعی دانشجویان را از حالت منفعل بودن خارج کرده و زمینه‌های لازم برای تلاش و فعالیت جهت بهبود پیشرفت آنها را فراهم می‌کند^[۱۱].

تحقیقات مختلف اثربخشی خودنظارتی در افزایش رفتار تکلیف مدار و عملکرد تحصیلی را نشان داده‌اند^[۱۲]. نتایج مطالعه شیتارو و همکاران که با هدف بررسی تأیید آموزش خود نظارتی بر پیشرفت تحصیلی و کاهش علائم بیش فعالی انجام گرفت، نشان داد خود نظارتی علاوه بر بهبود پیشرفت تحصیلی تأثیر قابل توجهی در کاهش علائم بیش فعالی داشته است^[۱۳]. دیگانگی و همکاران نیز در پژوهش تأثیر آموزش راهبرد حوزه نظارتی را در دانش آموزان عادی مورد بررسی قرار دادند که نتایج نشان داد آموزش خود نظارتی در بهبود عملکرد تحصیلی و افزایش انگیزش دانش آموزان مؤثر است^[۱۴]. باعنایت به اینکه بهره هوشی و خود نظارتی دو عامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان به نظر می‌رسد و با توجه به بررسی به عمل آمده در مطالعات گذشته در این زمینه تحقیقات کمی صورت گرفته، لذا این مطالعه به بررسی ارتباط بهره هوشی با خودنظارتی دانشجویان در سال ۱۳۹۴ پرداخت.

روش‌ها

مطالعه حاضر یک مطالعه مقطعی از نوع توصیفی تحلیلی در سال ۱۳۹۴ بود. جامعه آماری تمام دانشجویان مشغول به تحصیل (۲۳۰۰ نفر)

در مطالعه $7 \pm 2/3$ سال بود. در مقایسه بین میانگین نمره ضریب هوشی بر حسب جنسیت نتایج تفاوت معناداری را نشان داد به این صورت که زنان به طور معناداری از ضریب هوش بالاتری برخوردار بودند ($p=0/04$). همچنین در این مطالعه مردان به صورت معناداری از نمره خود نظارتی بالاتری برخوردار بودند ($p=0/007$). همچنین نتایج بدست آمده نشان داد که میانگین نمره ضریب هوشی بر اساس رشته تحصیلی تفاوت معناداری وجود نداشت ($p=0/31$). بعلاوه میانگین نمره خودنظارتی با توجه به رشته تحصیلی تفاوت معناداری وجود نداشت ($p=0/26$) (جدول ۱). میانگین نمره ضریب هوشی شرکت کنندگان در مطالعه برابر با

و آزمون‌های تی مستقل برای مقایسه میانگین متغیرها بر اساس جنس و ضریب همبستگی پیرسون جهت ارتباط بین متغیرها و از آزمون تحلیل واریانس جهت مقایسه میانگین‌های متغیرها بر اساس رشته تحصیلی استفاده شده و حد معناداری $P < 0/05$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

از مجموع ۱۷۱ نفر شرکت کننده در مطالعه، ۹۱ نفر (۵۳/۲ درصد) زن بودند. همچنین بیشتر افراد مورد مطالعه بر اساس رشته تحصیلی، ۳۷ نفر (۲۱/۶ درصد) رشته پزشکی بودند. میانگین سن شرکت کنندگان

جدول ۱: مقایسه میانگین نمره ضریب هوشی و خودنظارتی بر اساس جنس و رشته تحصیلی

متغیرها	جنس / رشته تحصیلی	میانگین	انحراف معیار	نتیجه آزمون آماری
بهره هوشی	مرد (۸۰)	۱۰۴/۶۳	۹/۶۲	$t = -2/036$ $P = 0/04$
	زن (۹۱)	۱۰۷/۸۶	۱۰/۹۵	
خودنظارتی	مرد (۸۰)	۱۳/۰۵	۳/۲۲	$t = 2/722$ $P = 0/007$
	زن (۹۱)	۱۳/۰۵	۳/۲۲	
ضریب هوشی	پزشکی (۳۷)	۱۰۹/۴۸	۱۰/۵۰	$F = 1/196$ $P = 0/311$
	پرستاری (۲۶)	۱۰۵/۱۱	۱۰/۸۱	
	هوشبری (۲۱)	۱۰۷/۰۹	۱۰/۶۷	
	اتاق عمل (۱۹)	۱۰۲/۱۵	۰۸/۹۱	
	رادیولوژی (۲۴)	۱۰۵/۲۹	۰۹/۴۹	
	بهداشت (۲۸)	۱۰۶/۳۹	۱۱/۰۱	
خودنظارتی	مامایی (۱۶)	۱۰۶/۶۸	۱۱/۰۱	$F = 1/298$ $P = 0/261$
	پزشکی (۳۷)	۱۲/۹۱	۳/۴۱	
	پرستاری (۲۶)	۱۳/۲۳	۳/۴۳	
	هوشبری (۲۱)	۱۱/۵۷	۲/۲۰	
	اتاق عمل (۱۹)	۱۱/۵۲	۲/۶۷	
	رادیولوژی (۲۴)	۱۲/۸۷	۳/۵۱	
	بهداشت (۲۸)	۱۱/۹۲	۳/۱۰	
	مامایی (۱۶)	۱۱/۵۶	۳/۵۲	

جدول ۲: بررسی همبستگی بین میانگین نمره بهره هوشی و خود نظارتی

ارتباط متغیرها	میانگین نمره $\pm$ انحراف معیار	آزمون آماری Pearson
ضریب هوشی	$106 \pm 10/44$	$r = 0/036$ $p = 0/641$
خود نظارتی	$12/35 \pm 3/20$	

تنظیم در دانش فراشناختی مهارت داشته و می‌داند چگونه فرایندهای ذهنی خود را در جهت پیشرفت و هدف‌های فردی سوق دهد [27]. همچنین آنها در مراحل مختلف یادگیری اقدام به برنامه ریزی، نظارت، خودکنترلی و خودسنجی می‌کنند. استفاده از این راهبرد سبب می‌شود فرد خود را لایق، خودکارآمد و مستقل تصور کند. در آموزش‌هایی که تاکید بر یادگیری خودنظارتی است از تلاش‌های دانشجویان حمایت می‌شود و اشتباه کردن بخشی از یادگیری محسوب می‌شود، دانشجویان به میزان بیشتری از یادگیری معنادار و راهبردهای سطح بالا استفاده می‌کنند. در نتیجه خود نظارتی افزایش پیدا خواهد کرد. در واقع خود نظارتی یادگیرندگان را قادر می‌سازد تا به ارزیابی، هدایت و کنترل فعالیت‌های درسی جهت رسیدن به هدف اصلی که نتیجه‌اش پیشرفت تحصیلی می‌باشد نائل شوند [28]. از محدودیت‌های این مطالعه می‌توان عدم همکاری بعضی از آزمودنی‌ها برای پر کردن پرسشنامه خودنظارتی و زمان بر بودن اجرای آزمون بهره هوشی کنترل و همچنین کمبود منابع و مقاله‌های موجود در رابطه با موضوع را ذکر نمود. با توجه به اهمیت خودنظارتی پیشنهاد می‌گردد مسئولین آموزشی دانشگاه با برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه خودنظارتی در بهبود عملکرد دانشجویان گام بردارند.

نتایج بدست آمده از این پژوهش نشان داد که بهره هوشی بر خودنظارتی دانشجویان تأثیر دارد. راهبرد خودنظارتی باعث می‌شود که دانشجویان در درک نقاط قوت و ضعف انتخاب اهداف، برنامه ریزی برای رسیدن به هدف و ارزشیابی از تکالیف بهتر عمل کنند. از طرف دیگر بکارگیری این راهبرد از دل مشغولی‌های ذهنی و حواس پرتی در حین انجام تکنیک‌های درمانی جلوگیری به عمل آورد. بنابراین آموزش این راهبرد و یادگیری آن توسط دانشجویان باعث اعتماد به نفس بیشتر در جلسات کارآموزی، کارورزی و حتی در کلاس‌های نظری خواهد شد. در نتیجه پیشرفت بهتری در عملکرد تحصیلی خواهند داشت.

تشکر و قدردانی

از معاونت محترم تحقیقات و فن آوری دانشگاه و دانشجویان عزیز برای همکاری صمیمانه تقدیر می‌گردد.

تأییدیه اخلاقی

کلید آزمون‌ها فاقد نام و نام خانوادگی بوده است.

تعارض منافع

بین نویسندگان و مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی هیچ گونه تعارض منافع وجود ندارد.

منابع مالی

توسط محقق تأمین منابع گردیده است.

۱۰/۴۴±۱۰۶ بود. میانگین نمره خودنظارتی شرکت کنندگان در مطالعه برابر با $3/20 \pm 12/35$ بود. بین میانگین نمره خودنظارتی و بهره هوشی، ضریب همبستگی ضعیفی بود اما ارتباط معناداری را نشان نداد ($P=0/0641$, $r=0/036$) (جدول ۲).

بحث و نتیجه گیری

بهره هوشی و خودنظارتی دو عامل مهم در کیفیت تحصیلی دانشجویان هستند که بر موفقیت تحصیلی آنها در بلند مدت تأثیر دارند. بر این اساس این مطالعه به بررسی ارتباط میان بهره هوشی با خودنظارتی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند پرداخت. نتایج نشان داد که بین بهره هوشی و خودنظارتی رابطه معنی داری وجود ندارد که با یافته‌های تحقیق Karimi و همکاران که به بررسی رابطه خودنظارتی عاطفی و مهارت‌های مطالعه با عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان پرداخته است، و با نتایج Sanderson, Osborne, Greene همخوانی دارد [16, 17].

در این مطالعه اگر چه بین بهره هوشی و خود نظارتی رابطه ضعیفی وجود دارد ولی به طور کلی بهره هوشی در پرورش خودنظارتی دانشجویان نقش مهمی ایفا می‌کند و آموزش مؤلفه‌های خودنظارتی باعث می‌شود، دانشجویان از احساس خودکارآمدی بالایی برخوردار شوند و در موقعیت‌های تحصیلی و شغلی به موفقیت بیشتری دست یابند. در مقایسه بین میانگین نمره ضریب هوشی بر حسب جنسیت نتایج ارتباط معناداری را نشان داد به این صورت که دانشجویان دختر به طور معناداری از ضریب هوش بالاتری برخوردار بودند. که این نتیجه با مطالعه Bakhtiyarpour و Vespers و Woodley و Parlett و Covington همخوانی دارد [17-20]. همچنین نتایج با پژوهش Vafaie و همکاران که نشان دادند بین بهره هوشی و تیپ‌های شخصیتی آیزنگ (درون گرا، برون گرا، ثبات هیجانی...) در دانشجویان دختر و پسر رابطه وجود ندارد، همخوان نیست [21]. YazdKhasti و همکاران در مطالعه‌ای نشان دادند که بین جنسیت و بهره هوشی ارتباط معناداری وجود ندارد [22].

در این مطالعه مردان به صورت معناداری از نمره خود نظارتی بالاتری برخوردار بودند. این یافته با پژوهش Herman ، همخوانی دارد ولی با نتایج پژوهش Fezi ، Day و Flynn و Aldao همخوانی ندارد [23-26]. در تبیین نتایج پژوهش حاضر می‌توان گفت اغلب دانشجویان با درک بهتر فرایند یادگیری خودنظارتی می‌توانند پیشرفت تحصیلی خود را بهبود بخشند. خود نظارتی مانند ابزاری در حل مشکلات تحصیلی مورد استفاده قرار می‌گیرد و به دانشجویان کمک می‌کند تا مهارت‌هایی را که در طول دوران تحصیل به آن نیاز دارند رشد و توسعه دهند.

همچنین با توجه به تأثیر آموزش راهبرد خود نظارتی می‌توان گفت: تسلط بر خود و محیط و داشتن فرایندهای کنترل خود این امکان را به فرد می‌دهد که فعالیت‌های خود را کنترل و نظارت کنند در نتیجه امکان تمرکز بیشتر برای انجام فعالیت‌ها فراهم می‌گردد. یادگیرنده خود

Reference

- Nazarpouri SH, khalaji H, Mardana F. The relationship between IQ, emotional intelligence and readiness to learn skills claw and volleyball. *J Mot Behav*. 2014;12(3): 162- 141.
- Saif AA. Modern educational psychology: Psychology of learning and teaching. 7th edition. Tehran: Doran; 2013.
- Kamalian AR, Baharvand F, Zare Elmy N, Guran MA. Structural equation model of the relationship between cultural intelligence and entrepreneurial orientation. *Manag Res*. 2014;7(23):89-106.
- Day D, Schleicher DJ, Unchless A, Hiller NJ. Self-monitoring personality at work: a meta-analytic investigation of construct validity. *J Appl Psychol*. 2002; 87;(2):390-40
- Brody N. History of theories and measurements of intelligence. In R. J Sternberg (Ed.). *Handbook of intelligence*, 2000.
- Gottfredson L. Dissecting practical intelligence theory: Its claims and evidence. *Intelligence*, 2003;31;(10): 343-397.
- Sanderson WB, Osborne RT, Greene JE. Intelligence and academic performance of college students of urban, rural, and mixed backgrounds. *Rev Educ Res*. 1995; 49;(13): 185-193.
- Chamorro- Premuzic T, Quiroga M A, Colom. Intellectual competence and academic performance: A Spanish study. *Learn Individ Differ*. 2009;19;(11): 486-491.
- Ghasemi V, Vahida F, Yazdkhasti G. An Analysis Of Cultural Intelligence And Its Promotion Models. *Journal Of Social Sciences* 2010; 4;(9) : 33 - 50.
- Reid R, Trout AL, Schartz M. Self-regulation interventions for children with attention deficit / hyperactivity disorder. *Exceptional Children*. 2005; 71 (4): 361-77.
- Joseph LM, Eveleigh EL. A review of the effects of self-monitoring on reading performance of students with disabilities. *J Spec Educ*. 2011; 45 (1): 43-53.
- Zumbrunn S, Tadlock J, Roberts ED. Encouraging self-regulated learning in the classroom: A review of the literature. Virginia Commonwealth University: Metropolitan Edu Res Consortium. 2011; 13 (2): 1-28.
- Scheithauer MC, Kelley ML. Self-Monitoring by College Students with ADHD the Impact on Academic Performance. *J Of Atten Disorders*. 2014; 8 (3): 42-124.
- DiGangi SA, Maag J W, Rutherford RB. Self-graphing of on-task behavior: Enhancing the reactive effects of self-monitoring on on-task behavior and academic performance. *Learn Disabil Q*. 1991; 14 (3): 221-30.
- Atkinson L. Reliability and validity of ratio developmental quotients from the Cattell Infant Intelligence Scale. *Am J Ment Retard*. 1990 ;95(2):215-9.
- Karimi M, Farahbakhsh K.. Relationship between affective self-regulation and study skills with educational performance of students of Isfahan University of Medical Science. *Iranian Journal of Medical Education*. 2012; 11 (9): 1149-1161.
- Bakhtiyarpour S. Predicting academic performance of Ahvaz University students on the basis of IQ, educational background and demographic variables. *J Soc Psychol*. 2008; 2(7): 81 - 94.
- Vespers N. An activities - based typology of college students. *Journal of College student*, 2000; 41 (3): 228-244.
- Woodley A, Parlett M. Student drop-out, Teaching at a distance. 1983;24(18):2-23.
- Covington M. Self-esteem and failure in school. US. Press, Berkeley, CA, 1983.
- Vafaiee B, Dadashzadeh H. Relationship Between IQ and Personality Types in Male and Female Students of Tabriz University and those of Tabriz University of Medical Sciences. *Journal of Sabzevar University of Medical*

Sciences. 2004; 11 (2): 55-60.

22. YazdKhasti G, Ghasemi V. Theoretical and Empirical Analysis of Hypothesis on Correlation between Cultural Contacts and Cultural Intelligence. Iranian Journal of Cultural Research. 2008; 4 (14): 133-162. [Perisan]

23. Herman KS. the influence of social self efficacy, self esteem and personality differences on lone liness and depression. Dissertation of Graduate school of the Ohio state university. 2005.

24. Fezi S. Comparison of Cultral intelligence of athletic volunteers in 10th Olympiad. Dissertan of Tehran University. 2010.

25. Flynn FJ, Reaqans RE, Amanatullah ET, Ames DR. helping ones way to the top. self-monitoring achieve

status by helpoing others and knowing who helps whom. J Pers Soc Psychol. 2006.91 (6).1123- 37.

26. Aldao A, Nolen-Hoeksema S, Schweizer S. Emotion-regulation strategies across

psychopathology: A meta-analytic review. Clin Psychol Rev. 2010; 30 (2): 217-37.

27. Xia L-X, Gao X, Wang Q, Hollon SD. The relations between interpersonal self-support traits and emotion regulation strategies: A longitudinal study. J Adolesc 2014; 37 (6): 779-86.

28. Cleary TJ, Zimmerman BJ. Self-regulation empowerment program: A school-based program to enhance self-regulated and self-motivated cycles of student learning. Psychol Schools 2004; 41 (5): 537-50.